

Δελτίο Τύπου

26 Ιουνίου 2024

**Οι προβλέψεις του υποδείγματος παραγόντων
για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές του ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας**
Μονάδα Οικονομικών Προβλέψεων Υποδείγματος Παραγόντων

Σύμφωνα με τις επικαιροποιημένες προβλέψεις του υποδείγματος παραγόντων του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ), ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του πραγματικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της Ελλάδας για το έτος 2024 προβλέπεται στο 1,9%. Με βάση την εκτίμηση αυτή, η ελληνική οικονομία παρουσιάζει μία ομαλή προοπτική ανάπτυξης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, διατηρώντας σημαντικά υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης από τον προβλεπόμενο ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Η συνολικά ευνοϊκή προοπτική που διαγράφεται για την ελληνική οικονομία, με βάση την παρούσα πρόβλεψη, βρίσκεται, βεβαίως, αντιμέτωπη με αρκετές προκλήσεις και αβεβαιότητες, οι οποίες σχετίζονται κυρίως με το διεθνές περιβάλλον και ειδικότερα με παράγοντες όπως οι αυξημένοι γεωπολιτικοί κίνδυνοι, η ασθενής εξωτερική ζήτηση, ο πληθωρισμός και τα επιτόκια. Από την άλλη πλευρά, η προβλεπόμενη σταδιακή άνοδος του μέσου ρυθμού ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας ευνοεί την ανάκαμψη των ελληνικών εξαγωγών αγαθών, ενώ, παράλληλα η Ελλάδα διατηρεί θετικές προοπτικές σε βασικούς κλάδους δραστηριότητας και έχει στη διάθεσή της σημαντικά εργαλεία για τη διατήρηση μίας σταθερά θετικής πορείας. Η εισροή χρηματοδοτικών πόρων μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης μέσα στο έτος και η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας, αποτελούν κρίσιμες ευκαιρίες για την ενδυνάμωση των επενδύσεων και τη βελτίωση των προοπτικών σε κείριους κλάδους, έχοντας τη δυνατότητα να οδηγήσουν σε μία περισσότερο ευνοϊκή εξέλιξη του ΑΕΠ.

Πίνακας 1: Ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ για το έτος 2024
(% ως προς την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους)

Τρίμηνα	2024		
	Β' τρίμηνο	Γ' τρίμηνο	Δ' τρίμηνο
Τριμηνιαίος ρυθμός μεταβολής	1,59 [1,47, 1,72]	1,85 [1,60, 2,09]	1,96 [1,61, 2,32]
Μέσος ρυθμός μεταβολής α' εξαμήνου*	1,87 [1,81, 1,93]	-	
Μέσος ρυθμός μεταβολής β' εξαμήνου	-	1,90 [1,60, 2,21]	
Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής*	1,89 [1,71, 2,07]		

Σημείωση: Οι τιμές στις αγκύλες δείχνουν το κάτω και άνω όριο του διαστήματος εμπιστοσύνης της πρόβλεψης στο επίπεδο 95%. *Ο μέσος ρυθμός μεταβολής α' εξαμήνου και ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του 2024 ενσωματώνουν το επίσημα διαθέσιμο (προσωρινό) στοιχείο για το πρώτο τρίμηνο του 2024, σε εποχικά διορθωμένη βάση.

Αναλυτική παρουσίαση των προβλέψεων του ΚΕΠΕ

Η παρούσα οικονομική συγκυρία κυριαρχείται από τις προκλήσεις του διεθνούς περιβάλλοντος, το οποίο χαρακτηρίζεται από χαμηλές αναπτυξιακές επιδόσεις και αυξημένους γεωπολιτικούς κινδύνους. Με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα για την πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας τους τελευταίους μήνες, οι περισσότερες χώρες της ΕΕ εξακολουθούν να παραμένουν σε καθεστώς ασθενών ή και αρνητικών ρυθμών ανάπτυξης, επηρεαζόμενες από το αυξημένο κόστος διαβίωσης, τα υψηλά επιτόκια, το επιβαρυνόμενο κόστος παραγωγής, την έλλειψη ώθησης από την πλευρά της διεθνούς ζήτησης και την επιστροφή των δημοσιονομικών κανόνων. Παράλληλα, οι μέχρι στιγμής εκτιμήσεις για την εξέλιξη του ρυθμού ανάπτυξης της ΕΕ το έτος 2024 δείχνουν προς την κατεύθυνση μίας βελτίωσης των συνθηκών, με την ένταση της ανάκαμψης να είναι όμως σε βραχυχρόνιο ορίζοντα περιορισμένη, λόγω των πιέσεων που εξακολουθούν να επηρεάζουν τη Γερμανία και άλλες σημαντικές βιομηχανικές οικονομίες της Ευρώπης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ελληνική οικονομία παραμένει σταθερή σε μία τροχιά ικανοποιητικών ρυθμών ανάπτυξης, με ολοένα πιο ορατές, όμως, τις επιπτώσεις των παραπάνω συνθηκών, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη δυναμική των επενδύσεων και τις επιδόσεις του εξωτερικού τομέα. Σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα που λαμβάνονται υπόψη στην επικαιροποιημένη πρόβλεψη του ΚΕΠΕ και αφορούν το τελευταίο τρίμηνο του έτους 2023 και το πρώτο τρίμηνο του 2024, στην περίοδο αυτή η ελληνική οικονομία παρουσίασε ρυθμούς μεγέθυνσης σημαντικά υψηλότερους του μέσου όρου της ΕΕ, αλλά παράλληλα χαμηλότερους σε σχέση με τις προσδοκίες που είχαν διαμορφωθεί.

Ο Πίνακας 1 παρουσιάζει τις επικαιροποιημένες οικονομικές εκτιμήσεις του ΚΕΠΕ¹ για τον ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ της Ελλάδας το έτος 2024. Οι προβλέψεις βασίζονται στην εφαρμογή ενός δυναμικού υποδείγματος παραγόντων (dynamic factor model)², με χρήση στοιχείων για 126 μεταβλητές³ για τη χρονική περίοδο μέχρι και το πρώτο τρίμηνο του έτους. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ για το σύνολο του 2024 προβλέπεται στο 1,9%, ενώ, σε τριμηνιαία βάση, οι προβλέψεις παραπέμπουν σε μία ομαλή προοπτική ανάπτυξης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (1,6% στο δεύτερο τρίμηνο, 1,9% στο τρίτο τρίμηνο και 2,0% στο τέταρτο τρίμηνο), με την ελληνική οικονομία να εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικά υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης από τον προβλεπόμενο ευρωπαϊκό μέσο όρο. Συνολικά για το έτος 2024, η παρούσα εκτίμηση βρίσκεται λίγο χαμηλότερα από την αντίστοιχη προηγούμενη πρόβλεψη του ΚΕΠΕ (2,2%), δεδομένου ότι οι ρυθμοί μεταβολής του ΑΕΠ στα τέλη του 2023 και τις αρχές του 2024 διαμορφώθηκαν σε επίπεδα χαμηλότερα των προηγούμενων εκτιμήσεων, χωρίς όμως να παρατηρούνται σημαντικές ανατροπές στη γενική πορεία της οικονομίας.

Πιο αναλυτικά, για το πρώτο τρίμηνο του 2024, τα τριμηνιαία δεδομένα των *Εθνικών Λογαριασμών*, σε σταθερές τιμές, έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2023 απεικονίζουν περαιτέρω σημαντική άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης, ήπια ενίσχυση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου και μεγάλη αύξηση των αποθεμάτων. Παράλληλα, στα δεδομένα αντανακλάται, αφενός μία υποχώρηση της κατανάλωσης της γενικής κυβέρνησης, η οποία συμβαδίζει με τη σταδιακή επαναφορά στην τήρηση των δημοσιονομικών στόχων, και, αφετέρου, δυσμενείς τάσεις σε ό,τι αφορά την πορεία της συνολικής εξωτερικής ζήτησης. Συγκεκριμένα, ενώ οι εξαγωγές υπηρεσιών διατήρησαν την ανοδική τους πορεία, κυρίως λόγω της περαιτέρω ενίσχυσης των εισπράξεων από τον τουρισμό, οι εξαγωγές αγαθών παρουσίασαν αξιοσημείωτη πτώση, υπό το βάρος του ασθενούς οικονομικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη.

Σε ό,τι αφορά τη δραστηριότητα βασικών τομέων της οικονομίας, οι εξελίξεις διαφοροποιήθηκαν σημαντικά ανά περίπτωση. Στον τομέα της βιομηχανίας, ο γενικός δείκτης βιομηχανικής παραγωγής κατέγραψε άνοδο έναντι του αντίστοιχου

¹ Η ημερομηνία διεξαγωγής της παρούσας πρόβλεψης είναι η 12η Ιουνίου 2024.

² Αναλυτική περιγραφή του δυναμικού υποδείγματος παραγόντων παρουσιάζεται στο Τεύχος 15 των *Οικονομικών Εξελίξεων* (Ιούνιος 2011, σσ. 20-22), https://www.kepe.gr/images/oikonomikes_ekselikseis/TEYXOS_15gr.pdf.

³ Το δείγμα περιλαμβάνει μεταβλητές από τις κατηγορίες των πραγματικών και ονομαστικών μεγεθών, καθώς και μεταβλητές που αντανακλούν προσδοκίες και εκτιμήσεις. Η απαραίτητη για τις εκτιμήσεις εποχική διόρθωση των χρονολογικών σειρών πραγματοποιείται με τη χρήση του προγράμματος Demetra+, στη βάση του φίλτρου TRAMO/SEATS.

τριμήνου του 2023, καθώς οι τιμές του δείκτη αυξήθηκαν σε όλες τις βασικές επιμέρους κατηγορίες εκτός των κεφαλαιουχικών αγαθών, ενώ ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία παρέμεινε περίπου στάσιμος, καθώς η μείωση του επιμέρους δείκτη για την εξωτερική αγορά σχεδόν αντισταθμίσθηκε από την άνοδο του δείκτη για την εγχώρια αγορά. Στον τομέα του εμπορίου, ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο παρουσίασε κάμψη συνολικά και σε έξι από τις οκτώ σχετικές υποκατηγορίες, με άνοδο να σημειώνεται μόνο στα καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων και, οριακά, στα φαρμακευτικά προϊόντα και καλλυντικά, ενώ πτωτική εξέλιξη κατέγραψε και ο δείκτης κύκλου εργασιών στο χονδρικό εμπόριο. Από την άλλη πλευρά, σημαντική άνοδος παρατηρήθηκε για ένα ακόμα τρίμηνο στις ταξιδιωτικές εισπράξεις και στον δείκτη παραγωγής στις κατασκευές. Αναφορικά με την πορεία της εγχώριας αγοράς εργασίας, στο πρώτο τρίμηνο του 2024 παρατηρήθηκε αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων αλλά και αύξηση του αριθμού των ανέργων σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

Ως προς τα δεδομένα του πρώτου τριμήνου του 2024 για τις τιμές, οι εξελίξεις ήταν ενδεικτικές μίας περαιτέρω ήπιας υποχώρησης του ενεργειακού κόστους, με τον ευρωπαϊκά εναρμονισμένο δείκτη τιμών ενέργειας για την Ελλάδα να σημειώνει κάμψη σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. Επιπλέον, μικρή βελτίωση καταγράφηκε στον μέσο πληθωρισμό, με τις πληθωριστικές πιέσεις να παραμένουν, ωστόσο, υψηλές σε βασικές κατηγορίες καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών, όπως τα τρόφιμα και ποτά, τα ξενοδοχεία-καφέ-εστιατόρια και οι υπηρεσίες υγείας. Σε ό,τι αφορά την απόδοση του δεκαετούς ελληνικού ομολόγου, η οποία συναρτάται με τα επίπεδα αβεβαιότητας στην οικονομία, παρατηρήθηκε αξιοσημείωτη μείωση σε σχέση με το τέταρτο τρίμηνο του 2023, με παράλληλη υποχώρηση του σχετικού περιθωρίου (spread) έναντι του αντίστοιχου γερμανικού ομολόγου. Αναφορικά με τους δείκτες που αντανακλούν τις προσδοκίες και εκτιμήσεις των συμμετεχόντων στην οικονομική δραστηριότητα για την πορεία της οικονομίας, οι εξελίξεις κατά το πρώτο τρίμηνο του 2024 σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, ήταν ενδεικτικές βελτίωσης του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα και την Ευρώπη, και ενίσχυσης των επιχειρηματικών προσδοκιών στην Ελλάδα στους τομείς της βιομηχανίας και των κατασκευών.

Οι προβλέψεις για την εξέλιξη του πραγματικού ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας υπόκεινται σε σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας, λόγω των σοβαρών κινδύνων που απορρέουν από τις γεωπολιτικές εντάσεις και την κλιματική κρίση, αλλά και των προκλήσεων που εξακολουθούν να παρουσιάζονται σε σχέση με τον πληθωρισμό και τα επιτόκια. Σύμφωνα με τις μέχρι στιγμής εκτιμήσεις, η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και των επιτοκίων αναφοράς θα είναι σταδιακή, και επομένως οι πιέσεις στην αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και τις επενδύσεις θα εξακολουθήσουν. Παράλληλα, νέες σημαντικές αβεβαιότητες και κίνδυνοι έχουν αναδυθεί λόγω της πολεμικής κρίσης στη Μέση Ανατολή, η οποία επηρεάζει, μεταξύ άλλων, τις προοπτικές του διεθνούς εμπορίου, την ομαλή λειτουργία των αλυσίδων αξίας και το κόστος μεταφοράς. Από την άλλη πλευρά, η προβλεπόμενη σταδιακή άνοδος του μέσου ρυθμού ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας ευνοεί την ελληνική οικονομία και μπορεί να συμβάλει, μεταξύ άλλων, στην ανάκαμψη των ελληνικών εξαγωγών αγαθών. Επιπλέον, στην παρούσα συγκυρία η Ελλάδα να μην επηρεάζεται σημαντικά από τις αβεβαιότητες και την αστάθεια στο διεθνές περιβάλλον, αλλά παρουσιάζει θετικές προοπτικές σε βασικούς κλάδους δραστηριότητας (βιομηχανία, τουρισμός), ενώ έχει επίσης στη διάθεσή της σημαντικά εργαλεία για τη διατήρηση μίας σταθερά θετικής πορείας. Η προσδοκώμενη εισροή χρηματοδοτικών πόρων μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης μέσα στο έτος, και η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας, αποτελούν κρίσιμες ευκαιρίες για την ενδυνάμωση των επενδύσεων και τη βελτίωση των προοπτικών σε κείριους κλάδους της οικονομίας, έχοντας τη δυνατότητα να οδηγήσουν σε μία περισσότερο ευνοϊκή εξέλιξη του ΑΕΠ.

